

MTV Oy

00033 MTV3

PÄÄTÖS TELEVISIO- JA RADIOTOIMINTALAIN 19 §:N RIKKOMISESTA

Asian tausta

Viestintävirasto on oma-aloitteisesti kiinnittänyt huomiota MTV3:lla syyskaudella 2006 tiistai-iltaisin klo 20.00 esitettävän O.C.-sarjan lähetyksiaikaan. Kyseessä on sarjan kolmas tuotantokausi, jonka DVD-tallenne on Valtion elokuvatarkastamon tarkastuksessa luokiteltu joidenkin jaksojen osalta alle 15-vuotiailta kielletyksi. Viestintävirasto pyysi MTV Oy:ltä selvitystä siitä, miten O.C.-sarjan ikärajaluokitukset on otettu huomioon sarjan lähetyksajan valinnassa. Lisäksi yhtiötä pyydettiin selvittämään, onko kyseisen tuotantokauden K15-kategoriaan luokiteltuja jaksoja jo esitetty sekä selvittämään näiden jaksojen lähetyspäivät ja esitysajat. Lisäksi yhtiötä pyydettiin selvittämään, mihin toimenpiteisiin se aikoo ryhtyä sarjan tulevien K15-luokiteltujen jaksojen lähetyksajan suhteen.

Viestintävirasto on myös marraskuussa 2005 kiinnittänyt MTV Oy:n huomiota O.C.-sarjan lähetyksaikaan, jolloin yhtiö ryhtyi toimenpiteisiin tuolloin ohjelmistossa olleen toisen tuotantokauden K15-luokiteltujen jaksojen osalta (Dnro 1041/9220/2005).

Asiaan vaikuttava lainsäädäntö

Viestintävirasto valvoo televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 35 §:n nojalla kyseisen lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 19 §:n mukaan televisiotoiminnan harjoittajan on huolehdittava siitä, että televisio-ohjelmat, jotka väkivaltaisuutensa tai seksuaalisen sisältönsä vuoksi tai kauhua herättämällä taikka muulla näihin rinnastettavalla tavalla ovat omiaan vaikuttamaan haitallisesti lasten kehitykseen, lähetetään sellaiseen aikaan, jolloin lapset eivät tavallisesti katso televisio-ohjelmia. Lain perustelujen (HE 34/1992 vp) mukaan jos televisio-ohjelma on Valtion elokuvatarkastamon tarkastama, tulisi televisio-ohjelman sijoittelussa ottaa soveltuvin osin huomioon ne ikärajaluokitukset, jotka elokuvia sekä video- ja muita kuvaohjelmia koskevissa laeissa on säädetty. Televisiotoiminnan harjoittaja voisi myös halutessaan tarkastuttaa ennakolta lähetettäväksi aiotun ohjelman elokuvatarkastamossa.

Säännöksen tulkintakäytännössä on kesästä 2004 lähtien ollut käytössä kolme vedenjakajakellonaikaa ikärajoineen. Käytännön mukaan alle 11-vuotiaille haitallisia ohjelmia ei saa lähettää arkisin ennen klo 17.00, alle 15-vuotiaille haitallisia ohjelmia ei saa lähettää ennen klo 21.00 ja alle 18-vuotiaille haitallisia ohjelmia ei saa lähettää ennen klo 23.00.

Saadut selvitykset

Viestintävirasto on vastaanottanut MTV Oy:n 18.10.2006 päivätyn selvityksen asiassa. Selvityksessä kerrotaan, että O.C.-sarjan kolmannen tuotantokauden Valtion elokuvatarkastamolta saama ikäraja K15 perustuu sarjan jaksoon numero 23 (The Party Favor), jonka MTV3 aikoo esittää tiistaina 20.2.2007 sarjan normaalista lähetysajasta poiketen klo 21.00.

Viestintäviraston Valtion elokuvatarkastamolta saaman tiedon mukaan myös sarjan jaksot 6 (The Swells/Suhteiden soppa) ja 8 (The Game Plan/Epäselvä tulevaisuus) sisältävät sellaista materiaalia, joka ei sovelu alle 15-vuotiaille. Kyseisissä jaksoissa toistetaan samaa yksityiskohtaista ampumavälikohtausta, jonka perusteella toisen tuotantokauden kaksi viimeistä jaksoa luokiteltiin K15-kategoriaan. Nämä jaksot MTV3 siirsi Viestintäviraston selvityspyynnön (Dnro 1041/9220/2005) johdosta esitettäväksi klo 21.00. Tästä syystä Viestintävirasto pyysi MTV Oy:ltä lisäselvitystä siitä, miten O.C.-sarjan kolmannen tuotantokauden jaksot 6 ja 8 ikärajaluokitukset on otettu huomioon sarjan lähetysajan valinnassa. Lisäksi yhtiötä pyydettiin selvittämään, minä päivinä ja mihin aikaan kyseiset K15-kategoriaan luokitellut jaksot esitettiin.

Viestintävirasto on vastaanottanut MTV Oy:n 8.11.2006 päivätyn lisäselvityksen, jossa kerrotaan, että yhtiön elokuvatarkastamolta saaman tiedon mukaan jaksoista vain yksi olisi luokiteltu K15-kategoriaan. Tämä jakso on numero 23, jonka yhtiö kertoi jo aiemmassa selvityksessään esittävänsä klo 21.00. Lisäksi selvityksessä todetaan, että jaksot 6 ja 8 esitettiin 10.10.2006 ja 24.10.2006 klo 20.00. Jaksojen lähetysaika perustui yhtiön aiemmin mainitsemaan elokuvatarkastamolta saatuun tietoon. Selvityksessä mainitaan myös, että jaksojen sisältö ei yhtiön sisäisen valvonnan puolesta herättänyt huomiota eli ne eivät poikenneet sarjan yleisestä linjasta, jotta ikärajan korotus olisi nähty tarpeelliseksi. Selvityksessä viitataan myös siihen, ettei katsojilta tullut negatiivista palautetta sarjan ko. jaksojen sisällöstä. Yhtiö kertoo selvityksessään myös, että O.C.-sarjan jaksot ovat olleet erityisvalvonnassa johtuen elokuvatarkastamon vaihtelevasta ikärajasta jaksojen välillä.

Viestintäviraston ratkaisu ja perustelut

Viestintävirasto huomauttaa MTV Oy:tä televisio- ja radiotoimintalain 19 §:n rikkomisesta.

MTV3:n 10.10.2006 ja 24.10.2006 klo 20.00 esittämät O.C.-sarjan kolmannen tuotantokauden jaksot 6 ja 8 on luokiteltu Valtion elokuvatarkastamon 28.8.2006 antamassa päätöksessä alle 15-vuotiailta kielletyiksi niiden sisältämän ampumavälikohtauksen vuoksi. Samaa lasten kehitykselle haitallista materiaalia on sisältynyt jo toisen tuotantokauden kahteen viimeiseen jaksoon, joista elokuvatarkastamo antoi päätöksensä 21.11.2005. Nämä jaksot MTV3 siirsi Viestintäviraston aiem-

man selvityspyynnön (Dnro 1041/9220/2005) johdosta esitettäväksi klo 21.00.

Valtakunnalliset tv-yhtiöt (Yleisradio Oy, MTV Oy ja Oy Ruutunelonen Ab) allekirjoittivat 15.3.2004 itsesääntelysopimuksen, jossa ne sitoutuivat yhteisiin käytäntöihin 19 §:n soveltamisessa. Sopimuksen kohdassa 4 todetaan, että kanavat ottavat aiemman, systemaattisesti vain elokuvia koskeneen itsearviointiin käyttöön niin, että myös ulkomaisiin sarjoihin ja niiden yksittäisiin jaksoihin sovelletaan samoja sijoittelun periaatteita.

MTV Oy:n vastauksessa vedotaan siihen, että yhtiön aiemmin elokuvatarkastamolta saaman tiedon mukaan vain yksi sarjan jaksoista sisältää K15-materiaalia. Kyseisen jakson yhtiö kertoo esittävänsä 20.2.2007 klo 21.00. Jaksojen 6 ja 8 esitysaika klo 20.00 perustui yhtiön mukaan elokuvatarkastamolta aiemmin saatuun tietoon. Televisio- ja radiotoimintaa koskevan lain 19 § määrää televisiotoiminnan harjoittajan velvollisuudesta huolehtia lapsille haitallisten ohjelmien lähetyksistä. Viestintävirasto on tv-yhtiöiden itsesääntelysopimusta koskevassa 19.3.2004 päivätyssä kannanotossaan (Dnro 300/9220/2006) todennut, että tv-yhtiöt vastaavat itse ohjelmien luokittelusta. Luokittelussa ne voivat käyttää apunaan Valtion elokuvatarkastamon ikärajalukitusten perusteita. Vastuu ohjelmien lähetyksistä on siis kyseistä ohjelmaa lähettävällä tv-yhtiöllä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voi hakea muutosta määräajassa. Muutoksenhakuohje on liitteenä.

Lisäselvityspyyntö

Viestintävirasto on syyskuun 2005 ja lokakuun 2006 välisenä aikana pyytänyt MTV Oy:ltä neljä kertaa selvitystä lapsille haitallisen elokuvan tai sarjan lähetyksijankohdista (South Park -sarja, O.C. -sarja, Pink Floyd The Wall -elokuva ja nyt huomautuksen alainen O.C. -sarja). Jokaisessa selvityksessä kyse on ollut ohjelmasta, joka on ollut Valtion elokuvatarkastamon tarkastama.

Syyskuussa 2005 Viestintävirasto pyysi MTV Oy:ltä selvitystä arki-iltapäivisin klo 15.15 esitetyn South Park -sarjan lähetyksistä (Dnro 1223/9220/2005). Viestintävirasto pyysi myös Valtion elokuvatarkastamolta näkemystä ohjelman ikärajalukituksesta nykyisen kuvaohjelmia koskevan lain perusteella, koska elokuvatarkastamon ylläpitämän elokuvien luokittelutietokannan mukaiset South Park -sarjaa koskevat ikärajat perustuivat vanhaan lakiin (laki video- ja muiden kuvaohjelmien tarkastamisesta). Elokuvatarkastamon mukaan sarja sijoittuisi lähinnä K11-luokkaan sen sisältämän kielenkäytön takia. Viestintäviraston selvityspyynnön johdosta MTV Oy poisti sarjan ohjelmistostaan.

Marraskuussa 2005 Viestintävirasto teki selvityspyynnön MTV3:lla tiistai-iltaisina klo 20.00 esitettävän O.C.-sarjan lähetyksistä (Dnro 1401/9220/2005). Yhtiön antaman selvityksen mukaan sarjan kaksi viimeistä jaksoa sisälsivät elokuvatarkastamon tarkastuksen perusteella alle 15-vuotiailta kiellettyä materiaalia. Yhtiö ilmoitti siirtävänsä kyseisten jaksoiden lähetyksen alkavaksi klo 21.00. Viestintävirasto ilmoitti selvitystä koskevassa kannanotossaan, että se voi tarvittaessa ottaa kyseisen sarjan uudestaan tarkastelun kohteeksi. Lisäksi yhtiötä kehoitettiin jatkossa erityiseen tarkkaavaisuuteen televisiosarjojen yksittäis-

ten jaksojen osalta, jos ne sisältävät lasten kehitykselle haitallista materiaalia.

Syyskuussa 2006 Viestintävirasto sai katsojayhteydenoton, jossa virastoa pyydettiin ryhtymään pikaisiin toimenpiteisiin MTV3:n ohjelmistoon tulossa olevan Pink Floyd The Wall -elokuvan johdosta, koska lauantaina 16.9. klo 14.55 esitettäväksi aiottu elokuva sisältää lapsille haitallista materiaalia. Elokuvatarkastamon elokuvatietokannan mukaan elokuva oli luokiteltu alle 15-vuotiailta kielletyksi. Viestintäviraston selvityspyynnön johdosta MTV Oy poisti elokuvan ohjelmistostaan.

Näiden tapausten ja nyt huomautuksen alaisen tapauksen johdosta Viestintävirasto pyytää MTV Oy:ltä selvitystä siitä, miten yhtiön it-sesäntelyjärjestelmä käytännössä toimii lapsille haitallisten ohjelmien osalta ja mihin toimenpiteisiin yhtiö aikoo ryhtyä vastaavien omavalvonnan ohi päässeiden tapausten estämiseksi jatkossa. Selvitys tulee toimittaa Viestintävirastolle viimeistään 15.12.2006 mennessä.

Yksikön päällikkö

Merja Saari

Kehityspäällikkö

Tiina Aaltonen

Liite

Muutoksenhakuohje